

Monumentnummer*: 518110

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 oktober 2001**
Kadaster deel/nr **82785/108**

Woonplaats* **Langbroek** *Gemeente** **Wijk bij Duurstede** *Provincie** **Utrecht**

Locatiennaam **Langbroek** *Locatieomschrijving*

Kadastrale gemeente* **Langbroek** *Sectie** **A** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **1903**

*Omschrijving***

Omschrijving

De PARKAANLEG van de buitenplaats Sandenburg is omstreeks 1860 aangelegd binnen een oudere structuur. De aanleg is ontworpen in Engelse landschapsstijl door S.A. van Lunteren. De aanleg is deels gevoegd binnen de oudere, zeventiende eeuwse hoofdstructuur. De huidige buitenplaats, die de voormalige ridderhofstad bevatte, is gelegen ten noordoosten van de Langbroekerwetering, binnen een rechthoekig omgracht terrein. Aan het einde van de negentiende eeuw is aan de zuid- en noordoostzijde van het complex een grotendeels ommuurd terrein ingericht ten behoeve van de fruitteelt.

Het huidige landhuis ligt in de zuidwesthoek van de buitenplaats. Vanwege de vervolmaking van de landschappelijke aanleg rond het hoofdgebouw is de Langbroekerdijk naar het zuiden verlegd. De ruimte tussen de wetering en de weg is beplant met bomen, met uitzondering van de zuidwestzijde, waar ten behoeve van het landhuis een zichtas is opengelaten. Aan de zuidoostzijde is de hoofdentree van het complex gelegen. Vanaf de brug over de wetering loopt de oprijlaan in een bocht naar links naar het landhuis. Rechts naast de toegang tot het complex staat de portiers- annex tuinmanswoning. De oprijlaan leidt langs de iets verhoogd gelegen oranjerie. Verderop achter een paar boomgroepen licht meer naar achteren het koetshuis. Het grasveld tussen kasteel, tuinmanswoning en oranjerie wordt aan de zuidzijde geflankeerd door hoog opgaande bomen, aan de noordzijde door lagere heesterbeplanting, die de gebouwen deels aan het zicht onttrekt, en aan de oostzijde eveneens door hogere bomen. Langs de oprijlaan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

staat een marmeren tuinbeeld van een vrouwelijk naakt met een dolfin aan haar voeten. Het terrein direct om het hoofdgebouw wordt aan de zuidwest- en aan de noordwestzijde omgeven door een waterpartij, die aan de noordwestzijde wordt geflankeerd door een aantal rijen bomen langs het water. Aan de noordzijde ligt een weiland. In de vijver bij het landhuis is een eiland gelegen, dat met de oever wordt verbonden door een eenvoudig houten bruggetje. Vanuit de noordoostzijde van het landhuis is een zichtas gecreëerd over een weiland aan de noordzijde, dat omgeven is door bomen. In de zichtas staat een solitaire esdoorn. Direct rond het huis resteert een aantal bijzondere boomsoorten, waaronder naaldbomen en coniferen. Aan het water, tussen een heg aan de zuidwestzijde van het huis staat een zinken beeld van een gevleugelde waternimf op plompenbladeren. Achter het huis staat een theehuisje op zeshoekige plattegrond, aan drie zijden gesloten, met houten stammen en met een rieten dak. Een gebogen pad leidt vanaf het huis langs het koetshuis naar een brug aan de noordzijde van de buitenplaats. Een ommuurd gedeelte binnen het omgrachte terrein, gelegen aan de noordoostzijde, fungeerde als boomgaard en kwekerij. Aan de noordzijde staat de voormalige fruitschuur, die onderdeel uitmaakt van de muur langs de kasteelgracht. De schuur is tot woonhuis verbouwd en is van ondergeschikt belang.

Parallel aan de omgrachting aan de noordzijde van het complex loopt een met klinkers bestrate laan met een beplanting van lindebomen. Aan deze laan ligt aan de noordoostzijde een groot schuur- annex stalgebouw, dat als van ondergeschikt belang wordt aangemerkt. Van hieruit is het voormalige kasteelterrein via twee bruggen toegankelijk. Aan de zuidoostzijde ligt, eveneens buiten het eigenlijke terrein, nog een ommuurde voormalige kwekerij. Hier bevindt aan de zuidzijde van het terrein een in 1996 opgetrokken houten schuur, alsmede een kleine varkensstal, die beiden buiten de bescherming vallen.

Waardering

De parkaanleg is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde vanwege de aanleg in landschappelijke stijl, ontworpen door S.A. van Lunteren. Tevens is de aanleg van cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een aan de buitenplaats verbonden fruitteeltbedrijf van rond 1900. De aanleg is van ensemblewaarde in relatie tot de op het terrein gelegen objecten en de gaaf bewaarde omgeving van de Langbroekerwetering.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument